

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki w 2020 r.

Wprowadzenie

Nowy Dwór Mazowiecki jest miastem położonym u zbiegu dwóch rzek Wisły i Narwi w województwie mazowieckim w Regionie Płockim (zgodnie z WPGO). Środkowa część miasta znajduje się w widłach rzek, a dwie dzielnice Modlin Twierdza i Modlin Stary usytuowane są na prawym brzegu Wisły i Narwi. Powierzchnia miasta wynosi 2 821 ha. Zabudowa w mieście jest różnorodna są dzielnice o zabudowie jednorodzinnej (Modlin Stary, Nowodworzanka, Okunin), wielorodzinnej (Modlin Twierdza) lub mieszanej. Nowy Dwór Mazowiecki stale się rozbudowuje, obecnie jest ponad 300 budynków wielorodzinnych i ponad 2150 domów jednorodzinnych.

Cel analizy

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U. z 2020 poz. 1439 z późn. zm.) jednym z zadań własnych gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Cytowany przepis określa wymagany zakres analizy.

Opis prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi w 2020 r.

Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi został wprowadzony od II półrocza 2013 r. i objęto nim wszystkie nieruchomości zamieszkałe. U właścicieli nieruchomości mieszanych czyli takich, w których znajduje się część mieszkalna i część usługowa system dotyczył tylko części mieszkalnej. Na części usługowej odbiór odpadów dokonywany był na podstawie oddzielnej umowy zawartej z uprawnionymi podmiotami. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych kontynuowali dotychczasową umowę.

Przepisy prawa miejscowego zostały wprowadzone przez Radę Miejską Nowy Dwór Mazowiecki w celu wdrożenia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi poniższymi uchwałami, które obowiązywały w 2020 r.

1. Uchwała NR XXXV/421/2017 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 05 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki (we wrześniu przyjęto uchwałę nr XV/219/2020 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 08 września 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki, która utraciła moc po wprowadzeniu uchwały NR XVII/263/2020 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki).
2. Uchwała Nr X/165/2019 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie

odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty na terenie nieruchomości zamieszkałych (zastąpiła Uchwałę nr II/19/2018 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty na terenie nieruchomości zamieszkałych).

3. Uchwała nr XIV/144/15 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 15-12-2015 r. w sprawie ustalenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
4. Uchwała NR XXXV/422/2017 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 05 grudnia 2017 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności częstotliwości odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. (pierwszą zmianę przyjęto uchwałą nr XV/221/2020 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 08 września 2020 r. w sprawie jw., po czym ostatecznie naniesiono zmiany uchwałą Uchwała nr XVII/264/2020 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie jw.)
5. Uchwała nr X/164/19 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 13-12-2019 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki (wprowadzono obowiązek segregacji).

Ostateczny zarys zasad obowiązującego systemu gospodarki odpadami komunalnymi przedstawia się następująco:

1. Zakres świadczonych usług świadczonych za wnoszoną opłatę:
 - Wprowadzono obowiązek segregacji od 01-01-2020 r. we wszystkich rodzajach zabudowy.
 - Nieruchomości zamieszkałe zostały wyposażone przez gminę w pojemniki. Przy budynkach mieszkalnych wielorodzinnych rozstawiono pojemniki na odpady zmieszane (1100 l), segregację (dzwony) i bioodpady (240l), zaś nieruchomości jednorodzinne wyposażono w pojemniki na odpady zmieszane (120 l) i worki na odpady segregowane i bioodpady. Gmina jest odpowiedzialna za utrzymanie ich w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.
 - W domach jednorodzinnych wszystkie rodzaje odpadów muszą być wystawione przed posesję w dniu odbioru, a w nieruchomościach wielorodzinnych są odbierane z altanek lub miejsc wskazanych przez zarządcę. Odbiór odpadów odbywa się według ustalonych harmonogramów.
 - Gmina ustaliła segregację u źródła następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru i tektury, tworzyw sztucznych i metalu (w tym opakowań wielomateriałowych), szkła, odpadów bio i zielonych, popiołu, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz odpadów wielkogabarytowych.
 - Ustalono Regulamin Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), w którym określono, które odpady będą przyjmowane od mieszkańców wnoszących opłatę i na jakich zasadach. Punkt znajduje się na terenie Miejskiego Zakładu Oczyszczania. Wszyscy mieszkańcy nieruchomości zamieszkałych mogą własnym transportem dostarczyć tam bezpłatnie odpady problemowe: zużyte świetlówki i żarówki energooszczędne, zużyte opony, chemikalia, przeterminowane środki

ochrony roślin, środki chemiczne do użytku domowego, zużyte baterie i akumulatory, oraz inne odpady niebezpieczne pochodzące z odpadów komunalnych. Odpady komunalne pochodzące z remontów samodzielnych nadal można przekazać w ograniczonej ilości w PSZOK-u, a od 2020 zniesiono limit na przyjmowane odpady zielone. Ponadto we wszystkich aptekach na terenie miasta mieszkańcy mogą oddać przeterminowane leki, a w szkołach i przedszkolach znajdują się pojemniki na baterie, korki plastikowe.

- Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych w zabudowie jednorodzinnej:
 - odpady zmieszane (niesegregowane) jeden raz na dwa tygodnie,
 - odpady zbierane w sposób selektywny (papier, tworzywa sztuczne i metal, szkło) dwa razy w miesiącu,
 - odpady bio i zielone w drugą i ostatnią sobotę miesiąca.
 - Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych w zabudowie wielorodzinnej:
 - odpady zmieszane (niesegregowane) i odpady bio nie rzadziej niż 2 razy w tygodniu,
 - odpady zbierane w sposób selektywny (papier, tworzywa sztuczne i metal, szkło) po zapelnieniu poszczególnych pojemników recyklingowych przeznaczonych do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, nie rzadziej jednak niż 1 raz w tygodniu.
 - Częstotliwość odbioru odpadów mobilnie z terenu miasta:
 - odpady wielkogabarytowe i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny - 2 razy w roku w domach jednorodzinnych, zaś w przypadku domów wielorodzinnych 6 razy do roku (w każdym terminie mogą być oddane do PSZOK-u),
 - odpady popiołu - 2 razy w miesiącu od października do kwietnia (tylko domy jednorodzinne).
2. Właściciel nieruchomości składa pierwszą deklarację w ciągu 14 dni od dnia zamieszkania w nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych. W przypadku zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, właściciel nieruchomości obowiązany jest złożyć nową deklarację w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zmienionej wysokości należna jest za miesiąc, w którym nastąpiła zmiana.
 3. Miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy została ustalona od ilości osób zamieszkałych. Opłata została zmieniona od 2020 r. i wynosiła 25 zł od osoby/m-c z wprowadzeniem obowiązkowej segregacji odpadów komunalnych.
 4. Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy uiszczają bez wezwania na odrębny numer konta w terminie do 30 dnia każdego miesiąca (w lutym do 28 dnia miesiąca).

Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Gmina Nowy Dwór Mazowiecki nie ma na swoim terenie instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Tego typu odpady zgodnie z przepisami były zagospodarowywane w zakładach komunalnych bez regionalizacji. W 2020 r. wszystkie zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości

z sortowania odpadów komunalnych były przewożone do odpowiednich zakładów komunalnych, większość trafiła do Zakładu Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych i Odpadów Selektywnie Zbieranych prowadzonego przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. W 2020 r. tego typu odpady odebrane zarówno z nieruchomości zamieszkałych jak i niezamieszkałych nie były poddane składowaniu.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Kontynuowano spłatę zakupionego w formie leasingu samochodu typu hakowiec na potrzeby Miejskiego Zakładu Oczyszczania. Nowy sprzęt jest wykorzystywany do odbioru odpadów komunalnych, a także prac związanych z oczyszczaniem i odśnieżaniem miasta.

3. Koszty poniesione w związku z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

- za 2020 r. wyniosły 9 030 018,19 zł. – odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

4. Wpływy opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- za 2020 r. wyniosły 7 529 348,12 zł.

Należy zauważyć że mieszkańcy szczególnie domów jednorodzinnych wnoszą opłatę z różnym natężeniem i nie zawsze za jeden miesiąc. Podmioty prawne wnoszą opłaty tylko za miesiąc bieżący, są też bardziej zdyscyplinowane jeśli chodzi o terminowość wpłat.

Kwota opłaty zarówno u osób prawnych jak i fizycznych, która jest oczekiwana zmienia się co miesiąc wraz z napływem deklaracji zmieniających.

5. Liczba mieszkańców.

Na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki w 2020 r. wg danych z Ewidencji Ludności było zameldowanych 27 574 osób. Na koniec 2020 r. obowiązywało 2508 deklaracji, na łączną liczbę 25 714 zamieszkujących osób.

W 2020 r. w związku z kontrolami nowo zameldowanych osób na posesjach wysłano łącznie do właścicieli nieruchomości domów jednorodzinnych i zarządzających/administratorów domów wielorodzinnych 178 wezwań do wyjaśnienia obecnego stanu osób zamieszkujących. W stosunku do 7 właścicieli nieruchomości domów jednorodzinnych wszczęto postępowanie z urzędu w celu ustalenia opłaty za zagospodarowanie odpadów komunalnych, 4 postępowania umorzono po złożeniu przez właścicieli stosownych dokumentów, 3 postępowania zakończono wydaniem stosownej decyzji zmieniającej wysokość opłaty.

Ponadto ze względu na zmianę stawki wysokości opłaty od 01-01-2020 r. wysłano 1660 szt. zawiadomień oraz w związku z obowiązkiem segregacji wysłano 426 szt. wezwań informujących o obowiązku segregacji od 01-01-2020 i konieczności złożenia stosowanej deklaracji na nowym druku. Część właścicieli złożyła stosowne deklaracje przed wysłaniem wezwań.

Nie przeprowadzono corocznych kontroli nieruchomości na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki nie zgłoszonych lub zgłoszonych jako niezamieszkałe ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju.

6. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie gminy.

Poniższa tabela przedstawia wytworzone i odebrane odpady z terenu gminy w 2020 r. Tabela zawiera dane pozyskane od: podmiotów odbierających odpady, podmiotu prowadzącego PSZOK i punktów skupu surowców recyklingowych.

ODPADY NIESEGRGOWANE		
Masa odebranych odpadów o kodzie 20 03 01 [Mg]	Masa odpadów o kodzie 20 03 01 poddanych składowaniu [Mg]	Masa odpadów o kodzie 20 03 01 poddanych innym niż składowanie procesom przetwarzania [Mg]
8 184,7842	0	8 173,3592
ODPADY SEGREGOWANE		
Kod odpadów komunalnych	Rodzaj odpadów komunalnych	Łączna masa odebranych, zebranych lub wysegregowanych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	3 282,1030
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	826,7920
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	64,3050
15 01 07	Opakowania ze szkła	309,7500
20 01 01	Papier i tektura	1 148,7210
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31*	2,3700
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121,0200123,0200135	9,8200
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1 071,23
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	537,0330
ODPADY BUDOWLANE I ROZBIÓRKOWE		
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Łączna masa odebranych, zebranych odpadów [Mg]
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	91,3700
17 01 02	Gruz ceglany	431,3000
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	21,3300
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 170106	102,9000
ex 17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 (kod ex Mieszanki betonu, cegieł, płytek i ceramiki)	17,2800
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontaży inne niż wymienione w 170901, 170902 i 170903	305,1000

Osiągnięto poziomy recyklingu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. na poniższym poziomie:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wyniósł: **20 %** (dopuszczalny w 2020 r. do 35%);
- poziom recyklingu, ponownego użycia następujących frakcji opadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł **92 %** (poziom minimalny na 2020 r. to 50%);
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł **63 %** (poziomy wymagany w 2020 r. to 70%).

7. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy w 2020 r.

- Odpady zmieszane komunalne – 8 184,7842 Mg
- Odpady bio – 1 071,23 Mg
- Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych w zakładach komunalnych przekazane do składowania – 6 382,5776 Mg

W 2020 r. wszystkie odpady zmieszane, bio i pozostałości z sortowania odebrane zarówno w ramach nowego systemu jaki i z nieruchomości niezamieszkałych trafiły do Zakładów Komunalnych.

Proces weryfikacji „Rocznego sprawozdania sporządzanego przez burmistrza miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi” nie został jeszcze zakończony, więc dane w analizie mogą ulec zmianie.

Wnioski

Nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi, który spowodował przejęcie władzy przez gminę nad odbiorem odpadów komunalnych z terenu miasta wprowadzono po raz pierwszy w drugiej połowie 2013 r. System gospodarowania odpadami komunalnymi jest modyfikowany zgodnie ze zmianami prawnymi wprowadzanymi w życie. Harmonogramy odbioru poszczególnych frakcji odpadów były kontynuowane, a mieszkańcy przyzwyczaili się już do ustalonego rytmu. Operator odbierał odpady zgodnie z wyznaczonymi terminami, a mieszkańcy wystawiali odpady w odpowiednich dniach co zapewniło płynność w odbiorze odpadów komunalnych.

Wnoszenie opłat przez mieszkańców jest dość płynne. Bardzo zmobilizowane są jednostki prawne (SLM-W Dążność, ZBK, Wspólnoty Mieszkaniowe), które nie spóźniają się z wpłatami. Podmioty fizyczne nadal wymagają kontroli pod względem terminowości i częstotliwości wpłat. W przypadkach zalegania z wnoszeniem opłaty do mieszkańców są wysyłane wezwania.

Ze względu na obowiązek segregacji odpadów we wszystkich nieruchomościach operator na polecenie administratorów wyposażył nieruchomości wielorodzinne, które do tej pory nie deklarowały segregacji w pojemniki lub ustalono miejsce usytuowania ich na terenach gminnych w bliskim sąsiedztwie nieruchomości. Zaobserwowano że pojemniki na odpady segregowane zarówno istniejące jaki i nowo postawione były częściej zapełnianie posegregowanymi frakcjami.

Segregacja odpadów u źródła jest zadawalająca. W nieruchomościach wielorodzinnych należałoby wprowadzić cykliczne kontrole w celu sprawdzenia czy odpady

gromadzone przez mieszkańców spełniają zasady segregacji ustalonej w regulaminie. Umożliwienie odbioru odpadów wielkogabarytowych, gruzu budowlanego, przeterminowanych leków daje widoczne efekty. Społeczna edukacja ekologiczna w ogólnopolskich mediach niewątpliwie wpływa pozytywnie na świadomość ekologiczną Polaków, a tym samym również na mieszkańców naszego miasta.

Odbiór odpadów biodegradowalnych w każdą drugą i ostatnią sobotę miesiąca przez cały rok przyczyni się do podniesienia poziomów odzysku nałożonych na gminy i jest niezbędny. Uruchomiony oddzielny odbiór popiołu od września do kwietnia z dzielnic, gdzie jest go najwięcej tzn. Modlin Górka i Nowodworzanka, a w pozostałej części miasta po telefonicznym zgłoszeniu cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Coraz więcej osób zgłasza się do odbioru popiołu w cyklu stałym lub jednorazowym. Oznacza to, że wzrasta świadomość społeczna, możliwości i chęć segregacji tego typu odpadu.

Odbiór odpadów wielkogabarytowych dwa razy do roku sprawdził się w domach jednorodzinnych, w zabudowie wielorodzinnej odbiór odbywa się co drugi miesiąc.

Gminne mobilne zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego organizowane dwa razy w roku oraz możliwość dostarczenia tego typu odpadów przez mieszkańców własnym transportem do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych powoduje, że więcej tego typu odpadów trafia do odzysku.

Pojemniki na zużyte leki w aptekach i na zużyte baterie w szkołach i przedszkolach przyczyniają się do zmniejszenia substancji niebezpiecznych w strumieniu odpadów zmieszanych. Obserwuje się stałe zainteresowanie mieszkańców możliwością oddania odpadów niebezpiecznych w postaci przeterminowanych leków.

Należy podkreślić, że mieszkańcy zawsze mogą oddać wszelkie odpady problemowe w dogodnym dla siebie momencie przywożąc je własnym transportem do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który znajduje się na terenie Miejskiego Zakładu Oczyszczania przy ul. Przytorowej 7.

Odebrane zmieszane odpady komunalne i zielone oraz pozostałości z sortowania zgodne z obowiązującymi przepisami trafiły do najbliższych instalacji komunalnych.

Instalacje Komunalne przyjmując zmieszane odpady komunalne poddają je segregacji, dzięki tym zabiegom nawet z tych odpadów można uzyskać nie małe ilości surowców. Należy jednak zwrócić uwagę, że surowiec wtórny uzyskany u źródła ma najlepszą jakość i nie można go porównać z tym wysegregowanym w instalacji.

Miasto Nowy Dwór Mazowiecki prowadzi akcje informacyjno-edukacyjne poprzez zamieszczanie informacji dotyczących systemu gospodarki odpadami komunalnymi na stronie elektronicznej miasta www.nowydwormaz.pl w zakładce Strefa Mieszkańca – System Gospodarki Odpadami Komunalnymi, w Faktach Nowodworskich i na stronie BIP.

Gmina w związku z wprowadzeniem obowiązkowej segregacji na terenie gminy przekazywała mieszkańcom ulotki informujące o zasadach segregowania odpadów komunalnych od stycznia 2020 r.

Wszelkie zmiany dotyczące systemu tzn. harmonogramy odbioru odpadów i sposób ich segregacji, akty prawa miejscowego, analizy systemu, poziomy osiągnięte przez gminę itp. są na bieżąco publikowane na ww. nośnikach przekazu. Mieszkańcy o mobilnej zbiórce odpadów wielkogabarytowych i elektroodpadów są dodatkowo informowani w aktualnościach na stronie miasta i poprzez wywieszenie plakatów na słupach informacyjnych.

Wezwania do złożenia deklaracji, wezwania do wyjaśnienia stanu osób zamieszkałych w przypadku dokonania nowych zameldowań w nieruchomościach i postępowania w sprawie określenia wysokości opłat oraz wezwania do wniesienia brakujących wpłat przyczyniają się do pogłębienia świadomości mieszkańców, że wszyscy muszą uczestniczyć w zmianach we wprowadzonym systemie gospodarki odpadami komunalnymi.

W 2020 r. ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju: nie przeprowadzono corocznych kontroli nieruchomości w terenie oraz nie odbyły się coroczne warsztaty edukacyjne w szkołach podstawowych.